

1. čtení: Sd 11, 29-40**3. čtení (poslání): Jk 4, 13-15****2. čtení (základ kázání): Mt 5, 33-37**

Dále jste slyšeli, že bylo řečeno otcům: „Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Hospodinu přísahy své.“ Já však vám pravím, abyste nepřisahali vůbec, ani při nebi, protože nebe je trůn Boží, ani při zemi, protože země je podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále, ani při své hlavě nepřisáhej, protože nemůžeš způsobit, aby ti jediný vlas zbělel nebo zčernal. Vaše slovo buď „ano – ano, ne – ne“, co je nad to, je ze zlého.

Přísaha je problém. Kdekdo ji užíval a ještě užívá k tomu, aby dodal svým slovům váhy. Pod přísahou se vypovídá před soudem, nepravdivá výpověď je pro svědka trestným činem. A chce-li někdo přesvědčit o své pravdomluvnosti, různým zaklínáním a dovoláváním se vysokých hodnot nešetří. Zejména když lže. Ježíšův výrok o přísaze by tak mohl být varováním před křivou výpovědí a také zlehčením slov mimo přísahu – vaše slovo buď (vždy) ano – ano, ne – ne. I bez přísahy.

Jenže v textu nejde o pravdivost nebo nepravdivost výpovědi. To by Ježíš navázal na deváté přikázání Desatera – nepromluvíš křivé svědectví proti bližnímu. Ne, že by se to smělo a že by k tomu byl Ježíš lhostejný, to jistě ne, ale tady promluvil o závazku. „Splníš Hospodinu přísahy své“ zní to, co bylo řečeno otcům. Tedy slib, závazek s užitím Božího jména. A o to jde, to je důvod proč vůbec nepřisáhat, bez ohledu na pravdivost nebo nepravdivost výroku. Pravdivá přísaha je tu zamítnuta stejně jako nepravdivá.

Nejde tu o tvrzení: „Přisahám, že to bylo tak a tak“, ale: „Přisahám, že učiním to a to, a toto ať mne postihne, když to neudělám“. Přísaha je něco jako zaklínání.

Lidé se vždy zavazovali a zavazují k ledačemu. K věrnosti panovníkovi, k statečnosti v boji, k splnění pětiletky na sto šedesát procent, k nesmiřitelnému potírání nepřátel atd. A pak to ti lidé buď plní, nebo trochu, nebo vůbec.

Soudce Jiftách přísahal Hospodinu, že mu obětuje první, co doma potká. Potkal vlastní dceru, musel ji tedy obětovat. V Písmu najdeme ještě více příkladů. Král Herodes byl oslněn krásou Salome a za tanec ji přísahal dát o co požádá. Požádala o hlavu Jana Křtitele a Herodovi nezbylo, než ho dát ve vězení stít. A třetí příklad: V Jeruzalémě skupina mužů přísahala, že nebudou jíst ani pít, dokud nezabijí Pavla. Pokud přísahu neporušili, museli zemřít, protože Pavel jim s pomocí římských vojáků unikl.

V takové přísaze bychom se zavazovali k něčemu, co vůbec nemusíme být schopni splnit. Máme snad pevně v rukou budoucnost? Víme jistě, že nás nezradí vlastní slabost, nebo že nenastane něco naprosto nepředvídaného? Slibovat neuváženě je riskantní.

Ale to není ještě to nejhorší. Přisahající se zaklínal Bohem, nebem a zemí, apod. Třeba také smrtí svých rodičů nebo svou vlastní. Někým a něčím, na co nemáme žádné právo a přitom nám to je (nebo by mělo být) drahé a vzácné. Jenže ten, kdo takto přísahá si vlastně chce udělat z Pána Boha ručitele svých záměrů. Chce se za něj schovat, přimět ho k pomoci. Zneužívá Hospodinovo jméno, zatahuje ho svévolně do vlastních záměrů, místo aby se sám podrobil záměru Božímu.

Měl snad Hospodin nějaký zájem na tom, aby byla obětována Jiftáchova dcera? Jistěže ne! Právě naopak, Bůh odmítal lidské oběti – ať už je tím míněno cokoli. Jenže Jiftách se mohl vymlouvat – když už to Bohu slíbil, tak se nedá nic dělat, on by to jinak určitě neudělal, ale musí. Jakoby to Bůh od něho chtěl, jakoby to nebyl vlastní Jiftáchův nápad. To je skutečně tvrdé varování před neuváženými sliby a přísahami.

Varování před přísahou vzali vážně některé křesťanské skupiny, např. valdenští, novokřtěnci a u nás Jednota bratrská. Ve svých počátcích odmítala přísahu stejně jako užití násilí. Jenže ve středověku byla přísaha běžnou součástí života – šlechtic přísahal věrnost panovníkovi, měšťan přísahal na městské právo. Jen na venkově bylo před přísahou bezpečněji a tak Čeští bratři žili v Orlických horách stranou ostatní společnosti. Teprve přehodnocením přísného zákazu přísahy za br. Lukáše se mohla otevřít Jednota také měšťanům a šlechtě. Byla však požadována největší obezřetnost a poctivost, aby se nepřisahalo lehkomyšlně.

Ovšem i my skládáme závazky a sliby. Například při křtu se rodiče a kmotři zavazují, že budou dítě vést k evangeliu. Manželé si slibují věrnost, atd. To ale není zaklínání se jménem Páně. To je vyjádření současného odhodlání a touhy. A nadějného výhledu dopředu – v důvěře v Boží pomoc a ochranu. A tady vidíme význam toho ano – ano a ne – ne. Vyslovujeme tím souhlas a přijetí za své, nebo nesouhlas a odmítnutí. Tady se nejedná o všetečnou přísahu, ale je to vlastně vyznání. To je bezesporu správné, v tom nám všem pomáhej Pán. Směle vyznávejme své odhodlání věrně plnit Boží vůli a beze strachu odolat všem zlým okolnostem nebo i lidem a přitom usilovat o dobré. V tom smíme a máme čekat Boží podporu. My neznáme a nezměníme mnoho na své budoucnosti, ale Pán nás pevně drží ve své laskavé ruce.

Pane, prosíme, dej nám čistotu úmyslů a pokoru před tvým jménem.

Amen